

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Strasser dr. Józsa Ügyvédi Iroda (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, az Isépy Ügyvédi Iroda (...), ügyintéző: Mydlóné dr. Isépy Eszter ügyvéd) által képviselt Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat (1051 Budapest, Erzsébet tér 4.) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. június 20. napján kelt, 1.P...../2016/15. számú ítélete ellen az alperes 19. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (Harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 110.400 (Száztízezer-négyszáz) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.379.728 forintot és ennek 2006. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű kamatát, valamint 188.300 forint perköltséget.

Kötelezte a felperest, hogy az iratoknál leletezés terhe mellett 8 nap alatt rójon le 82.800 forint kereseti illetéket.

Az ítélet tényállása szerint 2004-ben az alperes jogelődje, az **A.M.K.** bemutatta a „Sz.. b.-ig” című zenés színpadi művet, amelyet később „**Sz.P.**” címmel játszottak. A darabot alperes jogelődjének művészeti igazgatója, **P.Zs.**rt, a magyar és külföldi szerzőktől származó dalokat korábban **Sz.P.** énekelte, és maga a zenés mű is **Sz.P.** életéről szólt. A színházi produkcióban egyebek mellett elhangzott a „T...”, a „H...”, a „M.” és a „K...” című olasz dal, melyek magyarországi jogkezelője a felperes, aki a „K...” című dal esetében 1976. január 2-ától határozatlan ideig, a „M...” című dal tekintetében 1974. február 12-étől határozatlan ideig, a „T...” című dal vonatkozásában 2007. május 22-étől határozatlan ideig, míg a „H...” című dallal kapcsolatban 2002. május 29-étől 2012. december 4-éig volt jogosult a jogkezelésre. Az **A.M.K.**, illetve a mű alkotója a műben szereplő dalok szerzőitől a dalok felhasználására előzetesen engedélyt nem kért.

Az **U. Bt.** tagja és képviselője, **G.Gy.** 2004 novemberében felvette a kapcsolatot a művelődési központ képviselőjével, amelynek eredményeként jött létre 2004. november 15-én egy felhasználási szerződés két szerzőt illetően, rögzítve a megállapodással érintett műveket és a jogdíj mértékét. **G.Gy.** ügyvezető a zenés műben szereplő további szerzők meghatalmazásával 2008 évtől kezdve folyamatosan megpróbálta a szerzői jogdíj iránti igényt érvényesíteni. Az **U. Bt.** jogi képviselővel dr. D. É. ügyvédet bízta meg, aki 2009 évtől kapcsolatban állt a művelődési központ, majd annak

jogutódja, az önkormányzat képviselőjével.

A darabot Budapesten kívül vidéken is játszották, az 2004. november 19. és 2008. március 28-a között 97 alkalommal került bemutatásra. A művelődési központ elszámolása a két felhasználási szerződéssel érintett magyar szerző vonatkozásában 2007 júniusában megtörtént, majd ezt követően nem került sor jogdíj kifizetésére.

A felperes 2009 novemberében szerzett arról tudomást, hogy a négy olasz dal a műben felhasználásra került, ezért 2009. november 17-én meghatalmazást adott az U. ügynökségnek a jelen per tárgyát képező négy olasz dal jogdíjaival kapcsolatos igény érvényesítésére. Ezzel egyidejűleg „Engedélyezési megállapodás” született a felperes és az ügynökség között, amely felhatalmazta az ügynökséget, hogy a 2004. november 19-étől 2008. március 31-éig tartó színházi évad folyamán 120 előadás során elhangzott dalok után jogdíjat érvényesítsen, dalonként és előadásonként 2.800 forint összegben. Az U. ügynökség képviseletében eljáró dr. D.É. ügyvéd 2010. március 18-án és 2011. február 22-én felszólító levelet küldött az alperes képviselőjének a jogdíj követelés tárgyában, eredménytelenül.

A felperes 2016. szeptember 19-én benyújtott keresetében 1.379.728 forint szerzői jogdíj és ennek 2006. augusztus 1. napjától járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. A négy dal vonatkozásában dalonként 2.800 forintban határozata meg a jogdíj összegét 97 előadásra vetítve. Előadta, hogy az alperes jogelődje a felperes jogkezelésébe tartozó négy olasz dalt, valamint további 19 magyar szerző dalát és annak szövegét 97 alkalommal engedély nélkül használta fel 2004. november 19. és 2008 között az A.M.K.-ban és egyéb helyszíneken. Arra hivatkozott, hogy az igényről 2009 novemberében szerzett tudomást.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen azzal védekezett, hogy a felperes követelése elévült, tekintettel arra, hogy a felperes első ízben 2014 decemberében kereste meg az alperest. Hivatkozása szerint a felperes nem igazolta, hogy meghatalmazást adott volna az U. Bt. részére, aki a jogdíjakkal kapcsolatban igényt érvényesített, így a 2004 és 2007 közötti időszak vonatkozásában a követelés elévült. Vítatta a követelés összezszerűségét is, álláspontja szerint az dalonként és előadásonként legfeljebb 1.300 forintban lenne megállapítható.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 16. §-ának (1) és (4) bekezdésére, 17. § c) pontjára, 24. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés a) pontjára, 25. § (1) és (3) bekezdésére, 94. § e) pontjára, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 219. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 221. § (1) bekezdésére, 301/A. §-ára, 324. § (1) bekezdésére, 325. § (1) bekezdésére, 326. § (1) és (2) bekezdésére, 327. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a Pp. 206. § (1) bekezdésére alapította.

Nem találta alaposnak az alperes elévülési kifogását. Megállapította, hogy a jogsértéssel elért gazdagodás azon jogdíj összegével azonos, amelyet az alperes jogelődje a szabályszerű felhasználási szerződés megkötése hiányában a felperes részére elmulasztott megfizetni. Ez az igény a szerzői jogsértéssel keletkezett, azaz a díjigény 2004-2008 között az egyes előadások megtartásával vált esedékessé. A felperes azonban a nem cáfolt és a peradatokkal valószínűsített előadása szerint a jogsértésről és az engedély nélküli felhasználásról 2009-ben szerzett tudomást, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elévülés 2004. november 17-étől 2009. november 17-éig - az Engedélyezési okirat megszületéséig - nyugodott. A legkorábbi bemutató - 2004. november 19. - és az Engedélyezési okirat kelte - 2009. november 17-e - között az öt éves elévülési idő nem telt el, abból azonban egy évnél kevesebb volt hátra, így a követelés további egy évig - 2010. november 17-éig - érvényesíthető volt. A felperes által csatolt 2010. március 18-án kelt, dr. D.É. ügyvédtől származó levél az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a

jogdíj megfizetésére irányuló felszólítást tartalmaz, amely az elévülést megszakította, mivel a természetes személyek mellett a kiadó is, mint jogdíjra jogosult kifejezetten szerepelt a levélben. Ugyanez mondható el a 2011. február 22-én kelt dr. D. É.-től származó levél tartalmával kapcsolatban is, amelyben már konkrét jogdíjösszegek is megemlítésre kerültek. Ezen írásbeli felszólítások az alperes részére kétségtelenné kellett tegyék, hogy a jogosult nem kíván lemondani a jogáról. Az elsőfokú bíróság utalt a Fővárosi Törvényszék előtt 70.P...../2013. számon folyó perben lezajlott egyeztetési tárgyalásokra, amely alkalommal kelt alperesi válaszlevelek - köztük a 2015. január 22-ei - egyezség esetére elismerték a felperesi jogdíjigényt. Álláspontja szerint ezen elismerő nyilatkozatnak is - csakúgy mint valamennyi felszólításnak - elévülést megszakító hatása van, így a felperes 2016. szeptember 19-én benyújtott kereseti kérelme az elévülési időn belül érkezett a bíróságra.

Ennek rögzítését követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a felszólító levelek az arra jogosulttól származnak-e. Kifejtette, hogy az Engedélyezési megállapodás alapján a felperes képviselőjében az U. ügynökség - valamint dr. D.É. ügyvéd is - jogszerűen járt el, az okiratból ugyanis megállapítható, hogy milyen művek felhasználásával mely követelést érvényesít a jogkezelő a kötelezettrel szemben. Ehhez további meghatalmazás szükségtelen volt az elsőfokú bíróság álláspontja szerint. Egyebekben a 2009. november 17-én kelt Engedélyezési megállapodás tartalma, dr. D.É. 2010-11-ből származó levelei és G.Gy. tanúvallomása egyértelműen igazolták, hogy a felperes képviselőjében az igényt az U. Bt. jogszerűen érvényesítette, cselekményei által a felperes jogosítottá, illetőleg kötelezetté vált. Amennyiben álképviselőről lenne szó esetleg, úgy ez esetre a felperes perben tett nyilatkozatát úgy kell értelmezni, hogy az ügynökség cselekményét jóváhagyta, annak valamennyi nyilatkozata érvényessé vált és hatása ugyanaz, mintha a képviselt maga nyilatkozott volna.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a 70.P...../2013. számú perben tisztázást nyert az előadások nettó árbevétele, az előadások száma, továbbá az, hogy az alperes korábban más szerzőkkel milyen tartalmú megállapodást kötött alkalmanként és művenként 2.000 forint jogdíjra. Az elsőfokú bíróság a korábbi adatokra tekintettel a megfizetni elmulasztott jogdíj összegeként a felperes által igényelt 2.800 forintos összeget nem találta eltúlzottnak, ezért azt a Pp. 206. § (1) bekezdésének alkalmazásával, mérlegeléssel állapította meg (négy mű x 97 előadás x 2.800 forint) összesen 1.086.400 forintban.

A határozattal szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Ismételten arra hivatkozott, hogy a bemutatók időpontjában a követelés esedékessé vált, az elévülés pedig nem nyugodott 2009. november 17-éig, mert nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes a jogsétsérről és az engedély nélküli felhasználásról csak 2009-ben szerzett tudomást. Az sem felel meg a valóságnak, hogy az alperes ezt a tényt nem vitatta az elsőfokú eljárásban. A felperes továbbá nem igazolta, hogy az U. Bt.-nek, illetve dr. D.É. ügyvédnek meghatalmazást adott volna a hivatkozott időszak jogérvényesítésére. A 2009. november 17. napján kelt, ún. Engedélyezési megállapodás nem tartalmazza a visszamenőleges jogdíj érvényesítést, azaz a felperes nem rendelkezett megfelelő meghatalmazással, ezért a követelés elévült. Az Engedélyezési megállapodásból nem tűnik ki az sem, hogy pontosan milyen követelésre vonatkozik és annak összegszerűsége sem egyértelmű. A dr. D.É. ügyvéd részére adott ügyvédi meghatalmazás nem került elő, vélhetően azzal nem is rendelkezett. Az U. Bt. és dr. D.É. tehát a felperes képviselőjében megfelelő meghatalmazás hiányában nem járhatott el, így a tőlük származó felszólítás nem szakíthatta meg az elévülést. Kizárólag a felperes jelenlegi jogi képviselője rendelkezett megfelelő meghatalmazással a követelés visszamenőleges érvényesítésére, az általa küldött felszólítás idején -

2014 decemberében - azonban a felperes követelése már elévült.

Az alperes arra is hivatkozott fellebbezésében, hogy a perben nem csak a jogalapot, hanem az összecszerúséget is vitatta, hiszen a szerzői jogi törvény fő szabályként mondja ki, hogy a díjazásnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A 2014. szeptember 23-án benyújtott beadványában az alperes előadta, hogy az A. Kft. kimutatásának alapulvételével a nettó árbevétel összesen 33.144.925 forint volt, azt az összes előadásra - 97-tel elosztva - az átlag nettó árbevétel 341.700 forint. A tanúvallomások alapján megállapítható volt, hogy a szerzői jogdíj ennek 14%-a, vagyis 47.838 forint, a produkcióban 18 dal hangzott el, így dalonként a szerzői jogdíj 2.660 forint lenne, többszerzős dalok esetén ezt az összeget kell felosztani a szerzők között, általában két szerzőt figyelembe véve tehát 1.300 forint az elfogadható jogdíjösszeg dalonként és előadásonként. A felperes öt dal vonatkozásában érvényesített jogdíjat, így jogszerűen legfeljebb 630.500 forint (1.300 forint x 97 előadás x 5 dal) jogdíjat érvényesíthet.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a jogvita eldöntése által indokolt mértékben lefolytatta, a tényállást az így rendelkezésre álló adatok alapján teljes körűen feltárta. Érdemi döntését és annak jogi indokait a Fővárosi Ítéltábla osztotta, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azokhoz az alábbiakat fűzi.

Az alperes a perben nem vitatta, hogy az **A.M.K.** művészeti igazgatója, **P.Zs.** az általa írt zenés színműhöz felhasználta a felperes által kezelt négy olasz dalt egy színpadi mű keretei között, amelyet nyilvánosan előadott. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az Szjt. 24. §-a szerinti felhasználása a perbeli műveknek megtörtént.

Az Szjt. 25. §-ának (1) bekezdése szerint az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviselőiben a már nyilvánosságra hozott zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan közös jogkezelő szervezet köt szerződést a felhasználóval, (kivéve, ha a szerző a Kjkt. 18. § (1) bekezdése szerinti tiltakozó nyilatkozatot tett), míg a (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók a színpadra szánt irodalmi művek és zenedrámai művek vagy jeleneteik, illetve keresztmetszeteik, valamint a szakirodalmi művek és a nagyobb terjedelmű nem színpadra szánt szépirodalmi művek (pl. regények) előadására.

A színpadon, színpadi - dramatikus - előadás során, a cselekmény részeként - különösen a darab szereplői által akár élőben, akár részben vagy egészben felvételtől (playback, „félplayback”) - előadott, bár előzetesen nem kifejezetten színpadra szánt zeneművek felhasználására ún. „nagyjogos” szerződések útján, közvetlenül a jogosultaktól lehet csak engedélyt szerezni. Szintén közvetlen, nagyjogos engedélyt kell kérni a zeneművek felhasználásához abban az esetben, ha a színpadi mű dramaturgiájába betétként illesztett zeneművek ahhoz olyan szervesen illeszkednek, hogy azok sorrendje fel nem cserélhető, más művel nem helyettesíthetők. Erre tekintettel az alperes jogelődje által létrehozott színpadi műbe illesztett perbeli zeneművek felhasználásához a szerzők engedélyére lett volna szükség.

Ahogy azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében, igazolást nyert, hogy a felperes három mű vonatkozásában határozatlan ideig, egy mű esetében pedig 2012-ig terjedő időszakra jogosult volt igényérvényesítésre, a jelen perben pedig a 2004-2008 közötti időszakban történt

felhasználással kapcsolatos díjigényt érvényesített, amely idő alatt a kezelésébe tartozott a négy perbeli szerzemény. Helytállóan következtetett a rendelkezésre álló adatokból arra, hogy a felperes a jogsértésről és az engedély nélküli felhasználásról 2009-ben szerzett tudomást, ezt cáfoló bizonyíték a perben nem merült fel.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az elévülés kérdésében is. Az e tekintetben levezett érveit mindenben helytállónak találta, ezért azok szükségtelen megismétlése nélkül pusztán visszautal az elsőfokú ítélet elévüléssel és annak nyugvásával kapcsolatban kifejtett indokaira.

Helyesen állapította meg azt is, hogy a felperes által csatolt 2010. március 18-án kelt, dr. D.É. ügyvédtől származó levél az elévülést megszakította, mert az a jogdíj megfizetésére irányuló felszólítást tartalmaz méghozzá oly módon, hogy a természetes személyek mellett a kiadó is, mint jogdíjra jogosult kifejezetten említésre került.

A perben nem volt vitás, hogy az alperes nem rendelkezett engedéllyel a szerzőtől, illetve jogutódjától, számára jogdíjat nem fizetett, ezért jogsértést követett el, mert eljárása az Szjt. 16. §-ának (1) és (4) bekezdésében ütközött.

Az elsőfokú bíróság helyesen idézte az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontját, amely szerint jogainak megsértése esetén a szerző - illetve jogutódja - követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését, amelynek minimuma a kialakult ítélkezési gyakorlat értelmében a megfizetni elmulasztott jogdíj összegével megegyező összeg, amely mindenképpen jár a szerzőnek. Ha a jogsértő gazdagodása ezt a mértéket meghaladja, a különbözet is követelhető, a felperes azonban ilyen igénnyel nem élt.

A jogdíj mértékét okszerű mérlegeléssel állapította meg az elsőfokú bíróság előadásonként és szerzeményenként 2.800 forintban a rendelkezésre álló adatok alapján, annak leszállítására a másodfokú bíróság a fellebbezés alapján sem látott lehetőséget. Az alperes által a fellebbezésében is felhozott fő szabály, amely szerint a díjazásnak a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia, csak egy lehetséges számítási mód, mert a fentiek szerint még veszteséges vagy nullszaldós produkció esetében is jár jogdíj a szerzőnek. A perbeli produkció tekintetében kialakult jogdíjfizetési gyakorlattól a felperes igénye nem rugaszkodott el, annak felülmérlegelésére a másodfokú bíróság nem látott indokot.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, az elvégzett tevékenységgel arányban állóan megállapított ügyvédi munkadíjat.

Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdésén, valamint a 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-án alapul.

Budapest, 2018. február 27.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: